

תוך כדי מהלך-המשחק. רק הם מעמידים באופן אוביקטיבי את שתי התכניות זו מול זו כשהם מנסים לקבוע מי עדיף על מי — לאור שיקולי זירה, יחסי כוחות, זמן ומרחב... לא אחת נשאל ודאי את עצמנו בעתיד — האם לא הגיעה השעה שנקבע לעצמנו מדדים מדעיים יותר. (אולי — אף מתמטיים) שיסייעו לנו לקבוע בכל "מצב" ו"מצב" איזה צד עדיף על יריבו? האם לא כדאי להנהיג, למשל, "מפתחות" ליחסי כוחות בהם נקבע כי כוח עשוי להכריע את יריבו אם הוא יעלה עליו בעצמתו כך וכך פעמים? "מפתחות" ו"מדדים" כאלה עשויים לשמש כלים יעילים מאוד בניהול כל תרגיל על מפות, אולם הקשר ביניהם ובין המציאות בשדה-הקרב הוא מקרי בלבד. יחסי הכוחות אינם ענין להשואה חשבונית פשטנית בין שני צדדים יריבים אלא לניתוח מעמיק של יחסי-הכוחות הכמותיים והאיכותיים של כל החילות הלוחמים (חי"ר, שריון, הנדסה, ארטילריה, קשר, תחזוקה, אויריה ועוד...). איה איש-

הצבא שיקבל על עצמו את האחריות לקבוע נוסחה מתאימה ל"מפתח-הכרעה" בין-חילי? ואם נוסיף ל"חשבון" יחסי הכוחות גם את הגורם המכריע של איכות האדם — נמצא שלא נוכל כלל להפעיל בענין זה שום "מפתח" ואף לא "מדד". יש טעם רב לכך שאנו מכנים את שיטת החשיבה הצבאית בשם "הערכת מצב" — ולא "חשבון מצב". בעצם המושג "הערכה" מקופל הרעיון שניתוח גורמי הזירה, יחסי הכוחות, הזמן והמרחב כרוך בפעולת חשיבה, שיש בה עומק והקף החדר-רים הרבה מעבר לתחום האריתמטי. מי שעוסק בהקניית התורה הצבאית, טוב יעשה אם יבהיר לעצמו את האמת הזו, שמא יהפוך את הניכוי לסטטיסטיקאים. נוכל אף להסייג תכן ולומר, כי הטקטיקה והתורה-האופרטיבית כרוכות בחשיבה שיטתית ומעמיקה, שאינה מתבססת על מפתחות ומדדים אלא על לימוד רב, על הגיון ועל נסיון מעשי. על שלושה אלה בלבד יש לבנות את השיקולים לפיהם יוכרעו ה"מצבים החדשים" במשחקי-המלחמה.

בדאי עלינו

איש-מילואים בקורס קצינים

בכונתי להעלות ברשימה זו, אם כי רק „על קצה המזלג“, מלבטיהם, תקוותיהם ובעיותיהם של אנשי המילואים בקורס — או כפי שמכנים אותם — „הזקנים“. מהוים הם מספר לא גדול של אנשים בעלי רקע אישי שונה; אך לכולם משותפת העובדה שבאו מבית הם, ממשפחה וסביבה אורחית קרובה, השתחררו מעיסוקיהם האזרחיים הרגילים ועברו מעבר חד למסגרת צבאית סדירה של קורס קצינים. תפנית חדה זאת יצרה מספר בעיות אשר אשתדל להעלותן (ואשקף בזה לא רק את דעתי-אני), מתוך תקווה שהב-הרת הדברים תתרום לשיפור המצב. המעבר למסגרת צבאית, לאחר מספר שנות חיים אזרחיים מאז השחרור משירות-חובה, יוצר משבר קליטה והסתגלות אצל כל אדם; והושבני שהתגברנו על מעבר זה על אף שלא זכינו כלל ליחס מיוחד, ותוכיח המציאות

שבשטח השגרה הצבאית וקיום המשמעת לא פגרונו כלל, אלא להפך — השגנו את הרמה הכללית ואולי אף למעלה ממנה. הבעיה המרכזית, שהעכירה לעתים את האוירה וגרמה גם למספר התנגשויות עם המדריכים, היתה בעית היחס אלינו, על כל הכרוך בה. לא מדובר כאן על דרישה לזכויות-יתר בשבילנו או דברים אחרים החורגים מן הרגיל, אלא ביחס גמיש יותר והבנה מעמיקה יותר מצד המדריכים, בהתחשב עם הרקע האישי, הנסיון הצבאי, והגיל שלנו. נראה לנו שבמקרים רבים גרמו דוקא נחרי גים אלו ליחס עוין ומחמיר מצד מספר מדריכים, אשר התקשו למצוא את שביל הזהב במסכת יחסים זו. עם זאת יש להדגיש שבמשך הזמן חלה הת-קרבנות מצד מרבית המדריכים ונעשה מצדם מאמץ להבין את בעיתנו ולהתיחס אליה

ברצינות הראויה; כל זאת, כמובן, תוך שמירה על כללי המשמעת המקובלים.

בעיה אחרת היא בעית היקלטותנו בכיתות ובחדרים, ומידת השפעתנו על חברינו הצעיר-רים יותר ומנוסים פחות. בנקודה זאת ניתן לומר כי טוב עשו שפיצלו אותנו בין המח-לקות וחילקו אותנו בין הכיתות. דבר זה יצר מגע רב יותר עם החניכים בשירות-סדיר והביא להבנת-יתר בינינו לבינם, ואפ-כי לא תמיד הזדהינו בדעותינו לגבי בעיות שונות שהש-קפתנו-אנו עליהן היתה מנקודת מבט נוגדת ונבעה מנסיון-חיים עשיר יותר, הרי בדרך כלל אפשר לציין שהשפעת רובנו היתה חיובית, הן מבחינת הדוגמה האישית והן מבחינת העזרה בהתגברות על לבטים ומש-ברים אישיים בחיי יום יום.

לסיכום אפשר לומר שה"זקנים" נעשו צעירים בכמה שנים. דם חדש הזורם לעורקינו, דבר אשר ללא כל ספק יתן אותותיו כשנשוב לחיים האזרחיים. בשטח התיאורטי והמעשי הוספנו ידע והרחבנו אופקים; ועם כל ביי-קורתנו, השתדלנו להפיק את מירב הלקחים, כדי שנוכל לתרגםם לשפת המעשה בשובנו ליחידות המילואים בתפקידנו החדש.

יגאל